

Onderwerp: Voorstel UvW inzake opdracht vervolgtraject aanpassing belastingstelsel

Datum AB-vergadering: 20-11-2019

Registratienummer: 1583483-v6

Voorgesteld besluit

Het algemeen bestuur wordt voorgesteld:

In te stemmen met het voorstel van het UvW-bestuur inzake de opdracht, uitgangspunten en procesafspraken ter invulling van het vervolgtraject aanpassing belastingstelsel, zoals verwoord in de UvW-notitie 'Opdracht vervolgtraject aanpassing belastingstelsel', waarbij ook de mogelijkheden worden onderzocht voor gedragsbeïnvloeding buiten de directe belastingheffing om.

Toelichting

Aanleiding

Vorig jaar heeft de ledenvergadering van Unie van Waterschappen (UvW) na een langdurig traject geconcludeerd dat er te weinig draagvlak bestond bij de waterschappen voor een aanpassing van het waterschapsbelastingstelsel, zoals toen voorgesteld door het Uniebestuur. Gezamenlijk is daarbij wel geconstateerd dat het eigen belastingstelsel een groot goed is dat we als waterschappen met elkaar moeten koesteren.

Daarom komt het Uniebestuur nu met een voorstel voor een vervolg om alsnog tot een gedragen voorstel voor een aanpassing van het belastingstelsel te komen, dat tegemoet komt aan de knelpunten in het huidige belastingstelsel. Het Uniebestuur wil graag dat de waterschappen zich voor de daadwerkelijke start van het vervolgtraject uitspreken over de opdrachtverlening, die zich in eerste instantie richt op het oplossen van drie gesignaleerde, urgente knelpunten, alsmede op de procesinrichting van het traject. In het Unievoorstel zijn tevens nog vijf 'gunstige meekoppelkansen' vanuit het CAB-advies meegenomen.

Het college legt het voorstel van het Uniebestuur, gehoord de commissie BMZ op 29 oktober 2019, nu ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voor. Een nadere toelichting op het voorliggende voorstel is te vinden in de bijgaande UvW-notitie 'Opdracht vervolgtraject aanpassing belastingstelsel'.

Tijdens de ledenvergadering van 13 december 2019 zal worden gevraagd om namens de leden-waterschappen een standpunt in te nemen over de geschetste procedure van het vervolgtraject en zo tot een besluit hierover te komen. De vertegenwoordigers van de leden moeten daartoe dan wel beschikken over het benodigde mandaat.

Unievoorstel opdrachtverlening voor het vervolgproces

De voorgestelde opdracht, ter oplossing van de drie urgente knelpunten, luidt als volgt:

"Onder leiding van een Stuurgroep van 21 waterschappen zal een vervolg worden gegeven aan het proces om tot een aanpassing van het belastingstelsel van de waterschappen te komen. Hiertoe zullen de volgende voorstellen worden ontwikkeld. Het gaat om een limitatieve opsomming:

- 1. Voorstellen die de watersysteemheffing zodanig verbeteren dat het voor alle waterschappen weer mogelijk wordt om een gelijkmatige tariefontwikkeling voor alle betalende categorieën te realiseren;*
- 2. Voorstellen die de weeffout in de watersysteemheffing oplossen;*
- 3. Voorstellen om de heffingsformule voor de zuiveringsheffing en de verontreinigingsheffing dusdanig aan te passen dat bij het bepalen van de vervuilingswaarde geen gebruik meer wordt gemaakt van mens- en milieubelastende stoffen;*
- 4. Voorstellen die, conform eerder gedane voorstellen, de waterschappen de mogelijkheid bieden om de kosten van zogenaamde plusvoorzieningen apart in rekening te brengen;*

5. Een voorstel om, conform het eerder gedane voorstel, de tariefdifferentiatie voor glasopstanden af te schaffen;
6. Voorstellen waarmee, conform eerder gedane voorstellen, beter kan worden ingespeeld op waardevol afvalwater door:
 - a. via een experimenteerartikel maatwerk (een korting) in de heffing mogelijk te maken bij fosfaat-terugwinning;
 - b. voor separate afvalwaterstromen (prijs)afspraken mogelijk te maken; en
 - c. de subsidie doelmatige werking zuiveringsinstallaties (anti-afhaakregeling) te behouden;
7. Voorstellen die leiden tot een actualisatie van de tabel afvalwatercoëfficiënten, rekening houdend met de onder 3 genoemde wijzigingen in de heffingsformule;
8. Voorstellen waarmee, conform eerder gedane voorstellen, aan de waterschappen de mogelijkheid wordt gegeven om maatregelen ter beperking van hemelwaterkosten binnen het zuiveringsbeheer te dekken uit de opbrengst van de zuiveringsheffing.”

De uitgangspunten en focus van het Unievoorstel

Het college onderschrijft de uitgangspunten (A. tm. D) en focus van het Unievoorstel, waar het de oplossing van de urgente knelpunten betreft, maar ziet dit duidelijk als een eerste stap op weg naar een bredere vertaling van het CAB-advies m.b.t. de herziening van het belastingstelsel. Er moet hierop dus nadrukkelijk nog een vervolg komen, dat verder gaat dan de huidige ‘gunstige meekoppelkansen’. Dat neemt niet weg dat het college ook van mening is dat er nu wel wat moet gebeuren om zo goed mogelijk te waarborgen dat de gezamenlijke waterschappen regie houden op het proces om tot een toekomstbestendig belastingstelsel te komen en dat dit eigen stelsel ook behouden blijft. Dit ook vanuit de constatering dat voor het overnemen van het gehele CAB-advies vorig jaar onvoldoende draagvlak bestond onder de waterschappen, evenals overigens voor de brede vertaling ervan in het voorstel van het Uniebestuur destijds.

Daarom schaaft het college zich nu achter het procesvoorstel van het Uniebestuur, waarbij voorstellen, suggesties en noties die in het algemeen bestuur breed worden gedragen eveneens tijdens de Ledenvergadering van de Unie van Waterschappen door de dijkgraaf worden ingebracht.

In dit stadium zou wat het college betreft wel de opdracht nog uitgebreid kunnen worden met een onderzoek naar de mogelijkheden om gedrag te beïnvloeden buiten de directe belastingheffing om. Dan is het nog mogelijk dat er binnen de acht punten van de opdrachtverlening tot een prioritering kan worden gekomen. Het college is in eerste instantie van oordeel dat dit door de in te stellen stuurgroep moet gebeuren. Uiteraard kan ook hierover wel een en ander vanuit het bestuur worden meegegeven aan de dijkgraaf t.b.v. de ledenvergadering van 13 december, alsmede in een later stadium aan de vertegenwoordiger van De Stichtse Rijnlanden in de te vormen stuurgroep.

Bij dit alles staat voor het college voorop dat een eigen, breed gedragen belastingstelsel dé randvoorwaarde is voor een goed systeem van waterbeheer (zie ook het OESO-rapport [‘Watergovernance in the Netherlands – Fit for the future?’](#) uit 2014). Dat moet worden gekoesterd en dus moeten we er als waterschappen samen uitkomen; het college heeft dan ook geen behoefte om in dit verband op voorhand ‘ononderhandelbare speerpunten’ te gaan benoemen. Wél is het college van mening dat we nu in elk geval als waterschappen gezamenlijk van start moeten gaan met een proces om te komen tot een verbeterd belastingstelsel.

De proceskant van het Unievoorstel

Ook hiervoor geldt dat het college zich voor deze eerste stap, ter oplossing van de urgente knelpunten, kan instemmen met de proceskant van het Unievoorstel. Voor een bredere vertaling van het CAB-advies moet ook een bijpassend proces worden gehanteerd, dat niet hetzelfde hoeft te zijn als het nu voorgestelde proces, maar dat punt is nu nog niet aan de orde.

Proces bij HDSR m.b.t. de inhoud van de vervolgopdracht

Als – na de besluitronde bij de waterschappen – de ledenvergadering op 13 december tot een besluit komt t.a.v. de vervolgopdracht, is het college voornemens om een bestuurlijke begeleidingsgroep vanuit het AB in het leven te roepen. Hieraan kunnen alle fracties een deelnemer afvaardigen en deze begeleidingsgroep wordt nauw betrokken bij de beoordeling van de inhoudelijke voorstellen die dan vanuit de UvW op tafel komen.

Kaders

Titel IV van de Waterschapswet: De financiën van het waterschap.

Welk waterschapsdoel is aan de orde (uit overzicht 'Indicatoren Waterkoers' in de begroting)

Het zijn van een betrouwbare en servicegerichte overheid (thema: vitale overheidsorganisatie)

Financiële aspecten

Op zichzelf heeft dit voorstel nu geen financiële consequenties.

Communicatie aspecten

N.v.t.

MVO aspecten

N.v.t.

Bijlagen

- UvW-notitie 'Opdracht vervolgtraject aanpassing belastingstelsel'.